

T: +1 721 543 0614
F: +1 721 543 0615
E: info@bdo.sx
www.bdo.sx

BDO St. Maarten B.V.
P.O. Box 5347
Sparrow Road 4B, Philipsburg
St. Maarten

Openbaar Lichaam St. Eustatius
Attn. Mevr. M.A.U. Francis
Government Administration Building
Van Tonningenweg z/n
St. Eustatius

St. Maarten, 28 Juni 2023

Kenmerk: D23.111/lp/MI
Betreft: jaarstukken 2022 van Openbaar Lichaam St. Eustatius

Geachte mevrouw Francis,

Hierbij ontvangt u een gewaarmerkt exemplaar van de jaarstukken 2022, voorzien van onze controleverklaring d.d. 28 Juni 2023.

Wij hebben één exemplaar van de controleverklaring voorzien van een originele handtekening. Dit exemplaar is ten behoeve van uw eigen archief. De andere exemplaar van de controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij verzoeken u bij openbaarmaking van de controleverklaring gebruik te maken van de exemplaar van de controleverklaring die niet is voorzien van een persoonlijke handtekening.

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat een afschrift van onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening, zoals opgenomen in de "Overige gegevens" van bijgaande - door ons gewaarmerkte - jaarstukken, wordt openbaar gemaakt, mits de opgemaakte jaarstukken ongewijzigd worden vastgesteld door de eilandsraad vergadering. Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan tezamen met deze jaarstukken. Indien u deze jaarstukken en de controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ("u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening").

Een exemplaar van de jaarstukken dient te worden ondertekend door de leden van het bestuurscollege en de eilandsraad. Deze jaarstukken dienen te worden vastgesteld in een eilandsraad vergadering en de vaststelling dient te worden genotuleerd.

Overigens wijzen wij erop dat, indien tot de eilandsraadvergadering omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarstukken noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog voor de eilandsraadvergadering moet worden gemaakt. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde toestemming.

Verder wijzen wij u nog op het volgende. Bij de door ons gekozen controleaanpak is de geautomatiseerde gegevensverwerking niet in de controle betrokken. Daarom kunnen wij geen mededelingen doen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Ten behoeve van ons dossier ontvangen wij graag een kopie van de ondertekende notulen van de eilandsraadvergadering met daarin de vaststelling van de jaarstukken.

Hoogachtend,

BDO St. Maarten B.V.
namens deze,

L.C.M. Pas RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Bijlagen: - gewaarmerkt exemplaar jaarstukken
- los exemplaar van de controleverklaring ('was getekend')

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de leden van het Bestuurscollege en de Eilandsraad van het Openbaar Lichaam Sint Eustatius

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Onze oordeelonthouding betreffende de jaarrekening

Wij hebben de opdracht gekregen de jaarrekening 2022 van het Openbaar Lichaam Sint Eustatius (hierna “het Openbaar Lichaam”) te Sint Eustatius te controleren.

Wij geven geen oordeel omtrent de getrouwheid van de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022 van het Openbaar Lichaam. Vanwege het belang van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf ‘De basis voor onze oordeelonthouding’ zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons controleoordeel te kunnen baseren bij de jaarrekening als geheel.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022;
3. de kasstroomoverzicht over 2022; en
4. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor onze oordeelonthouding betreffende de jaarrekening

De in deze jaarrekening ter vergelijking opgenomen bedragen zijn ontleend aan de jaarrekening over het voorgaande boekjaar, waarbij, gelet op het belang van de volgende bevindingen, geen oordeel omtrent de getrouwheid is verstrekt. Deze punten gelden ook voor dit boekjaar:

1. Voor de controle van de juistheid, waardering, eigendom en presentatie van de materiele vaste activa, waaronder gronden, terreinen, woonruimten en bedrijfsgebouwen heeft het Openbaar Lichaam onvoldoende onderliggende stukken (bijv. koopovereenkomsten, taxatierapporten etc.) beschikbaar als gevolg waarvan wij deze post en de hieraan gerelateerde afschrijvingskosten niet hebben kunnen controleren.
2. Wij hebben geconstateerd dat het besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES en diverse geaccordeerde regelingen c.q. verordeningen niet formeel zijn geïmplementeerd en/of niet worden nageleefd. Derhalve kan de naleving hiervan en de impact op de juistheid en presentatie van de daarmee rechtstreeks samenhangende posten niet worden vastgesteld.

3. Wij hebben geen zekerheid kunnen verkrijgen over de volledigheid van de baten (met uitzondering van de vrije uitkering) vanwege de hieraan gerelateerde administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB). Hierdoor hebben wij onvoldoende zekerheid ontvangen inzake de juistheid, bestaan en waardering van de verantwoorde debiteuren en de volledigheid van de vooruit ontvangen bijzondere uitkeringen per jaareinde 2022.

Als gevolg van de hiervoor genoemde aangelegenheden, kunnen wij niet steunen op de interne beheersing. Daarnaast is het voor ons niet mogelijk gebleken om door andere (gegevensgerichte) controlewerkzaamheden voldoende en geschikte controle informatie te verkrijgen over de in de jaarrekening opgenomen baten en de daarmee rechtstreeks samenhangende posten. Daarnaast hebben wij niet kunnen vaststellen of er eventuele correcties nodig zouden zijn met betrekking tot de verantwoorde of niet-verantwoorde balansposities. Hierdoor zijn wij niet in staat geweest op rationele wijze de vereiste zekerheid te verkrijgen over de jaarrekening als geheel en onthouden wij ons derhalve van een oordeel.

Onze oordeelonthouding betreffende de financiële rechtmatigheid

We geven geen oordeel over de financiële rechtmatigheid van de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2022 gelet op het belang van hetgeen is vermeld in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding betreffende de financiële rechtmatigheid.'

De basis voor onze oordeelonthouding betreffende de financiële rechtmatigheid

1. Het concept normen- en toetsingskader is nog niet geaccordeerd de Eilandsraad en nog niet geïmplementeerd door het Bestuurscollege en derhalve is het niet mogelijk gebleken om werkzaamheden uit te voeren ter toetsing van de financiële rechtmatigheid.
2. Wij hebben de gerealiseerde baten en lasten niet kunnen beoordelen ten opzichte van de goedgekeurde en/of gewijzigde begroting 2022.

Benadrukking wet herstel voorzieningen Sint Eustatius

Zoals opgenomen in de inleiding van de jaarstukken 2022 is de wet herstel voorzieningen Sint Eustatius van toepassing met als doel om regels te stellen voor een geleidelijk herstel van de voorzieningen in het bestuur van het openbaar lichaam Sint Eustatius. Deze wet vervalt op 1 september 2024. Artikel 15 van deze wet is middels besluit 2023/209 dd. 30 mei 2023 geaccordeerd.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Kernpunten jaarrekening;
- Verantwoording programma's;
- Verplichte paragrafen; en
- De bijlagen bij de jaarrekening

Vanwege het belang van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf ‘De basis voor onze oordeelonthouding’ zijn wij niet in staat geweest om in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording openbare Lichamen BES te overwegen of de andere informatie al dan niet:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van het Besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES is vereist.

Wij hebben opdracht gekregen de andere informatie te lezen en op basis van onze kennis en ons begrip, te verkrijgen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, te overwegen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Het bestuurscollege is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarstukken en de overige gegevens in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording openbare Lichamen BES en de wet financiën openbare lichamen Bonaire, St. Eustatius en Saba.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuurscollege voor de jaarrekening

Het bestuurscollege van het Openbaar Lichaam is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES. In dit kader is het bestuurscollege verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuurscollege noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuurscollege afwegen of het Openbaar Lichaam in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuurscollege de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuurscollege het voornemen heeft om het Openbaar Lichaam te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuurscollege moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het Openbaar Lichaam haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Eilandsraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het Openbaar Lichaam.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle verricht in overeenstemming met het protocol voor de accountantscontrole voor de jaarrekening van het Openbaar Lichaam en de Nederlandse controlestandaarden. Vanwege het belang van de aangelegenheden beschreven in de sectie ‘De basis voor onze oordeelonthouding’ zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons oordeel te kunnen baseren.

Wij zijn onafhankelijk van het Openbaar Lichaam zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

St. Maarten, 28 Juni 2023

BDO St. Maarten B.V.
namens deze,

Was getekend

M.J. Illidge CPA

Ref: R23.132/lp/MI
